

Utrecht, maart 2010

Op 1 maart was het tien jaar geleden dat Extravaleren startte. Met een breed aanbod aan diensten ter ondersteuning van het leervermogen van mens en organisatie: coaching, consultancy, projectmanagement.

Vijf jaar geleden, werd het eerste lustrum gevierd met een levendig symposium “Leren in ontmoeting”, met bijdragen van Marjan Schneider en Piet Grinwis.

Nu viert Extravaleren haar tweede lustrum. Het symposium moet dit keer nog even wachten. Noteert u alvast in uw agenda: 24 september.

Extravaleren is na tien jaar toe aan een versie 2.0. Anders en toch hetzelfde. Leren in ontmoeting, aangepast aan de behoeften van deze tijd en de ontwikkeling die is doorgemaakt.

Argentinië El Calafate,
(foto Anne Heppe)

De kracht van ruimte voor onbepaaldheid

De afgelopen jaren worden we bestormd door vragen die in volle hevigheid op ons afkomen. En er komen eerder nieuwe vragen bij dan dat ze verdwijnen.

Ingewikkelde vragen luiden een fase van openheid en onbepaaldheid in. Dat roept vaak verwarring op.

Maar in die verwarring zit ook creatieve energie. Het is de kunst om bij een dergelijke vraag die verwarring niet te ontvluchten, maar hem creatief in te zetten. Want er zit energie en groeikracht in, als je hem maar gastvrij de ruimte geeft. Dan kun je nieuwe meerwaarde ontwikkelen. Daarom spreek ik liever over “creatieve verwarring”.

Extravaleren heeft veel ervaring in het creatief benutten van ruimte voor onbepaaldheid. In de rol van een gids bij het zoeken naar wijsheid, meebewegend met de vragen van haar opdrachtgever, kan zij putten uit de rugzak met eigen kennis en ervaring. En van haar breed samengestelde netwerk van collega's en samenwerkingspartners. De vraag van de opdrachtgever bepaalt wat de vorm van begeleiding moet zijn, passend bij de creatieve kracht die er in de vraag zit; coaching, advies, onderzoek, schrijven.

Extravaleren is eigenlijk een vorm van leren zonder extra kosten. Het richt zich op het bewust benutten van het bijeffect van vragen, van de meerwaarde aan kennis en inzicht die daarin ontstaan. Dat leidt tot innovatie en duurzaam leren. Leven met vragen betekent dus zeker niet: niets doen. Maar juist: goed en actief luisteren naar je vraag, en vervolgens doen én laten.

Wat groeien ook mag zijn
die pas nog opgevouwen lag
kent nu de wijs
van o mijn lieve augustijn

Judith Herzberg

Een herziene website is nog in ontwikkeling. Maar, zoals men in de detailhandel zo mooi zegt: Tijdens de verbouwing gaat de verkoop gewoon door. Hieronder kort wat **laatste nieuws** over een aantal bijzondere projecten, naast het reguliere coachen en adviseren in organisaties.

Met twee collega's ([Boontje en Oosterveen](#)) werk ik in opdracht van een zorginstelling aan een boek over en voor kinderen van ouder wordende ouders. Het besteedt breed aandacht aan sociaal-emotionele en praktische aspecten van de zorg voor ouder worden ouders, in de vorm van interviews en informatie. Het wordt begin oktober gepresenteerd.

De samenwerking met de in Lissabon gevestigde stichting [Caring for the Future](#) leidde tot een concreet product.

Op 11 maart werd in Lissabon het boek *ReInventando Liderancas (Reinventing Leadership)* gepresenteerd, een bundel met artikelen van onderzoekers en practicioners. Een artikel is van mijn hand: *Reflections on literacy of women for leadership*. Het beschrijft mijn onderzoek van de afgelopen jaren op dat terrein. Op 14 en 15 juni ben ik in Porto voor een bijdrage aan een conferentie, een lezing over coaching en een workshop over intervisie.

Extravaleren is netwerkpartner in [Belieforama](#) een vanuit Brussel gecoördineerd Europees samenwerkingsverband van trainers en consultants op het gebied van religieuze diversiteit. Zij werkt mee aan de verdere ontwikkeling van een community of practice, het ontwikkelen van onderwijsmateriaal en doet onderzoek. Ook wordt aanvullend trainingsmateriaal ontwikkeld en een Europese conferentie in Madrid voorbereid, die van 13 tot en met 15 oktober zal plaatsvinden.

En ondertussen wordt gewerkt aan het symposium voor het tweede lustrum van Extravaleren. Zoals gezegd, op 24 september, op een mooie plek net buiten Utrecht. Thema zal zijn: *werken in de [wtruimte](#)*. Ofwel: leven en werken in ruimte voor onbepaaldheid.

Ik wens ons allen een mooie zomer toe. Tot ziens op 24 september!
Met vriendelijke groet,

Ine van Emmerik